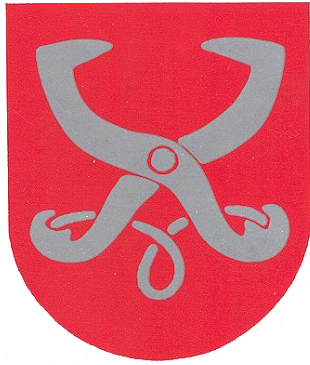

Lasten ja nuorten
HYVINVOINTISUUNNITELMA

KONNEVEDEN KUNTA

Sisältö

1. Johdanto	4
2. Suunnitelman tarkoitus ja lähtökohdat	4
2.1. Suunnitelman sisältö	4
2.2. Hyvinvointisuunnitelma tulevaisuutta varten	5
2.3. Suunnitelmaa ohjaava lainasäädäntö	5
3. Lasten ja nuorten kasvuympäristö sekä hyvinvoinnin tila	7
3.1. Konneveden väestörakenne	7
3.2. Asuinympäristö ja asuminen	8
3.3. Kunnan työllisyystilanne	9
4. Yleiset palvelut	10
4.1. Peruspalvelut ja ehkäisevät palvelut	10
4.2. Terveyspalvelut	10
4.3. Neuvolapalvelut	11
4.4. Lasten päivähoito	11
4.5. Koulut	12
4.6. Vapaa-aikatoimi	16
4.7. Ympäristötoimi	18
4.8. Nuorten työllistäminen ja aktivointi	18
4.9. Konneveden seurakunnan palvelut	19
4.10. Konneveden vapaaseurakunta	20
4.11. Järjestöjen ja yhteisöjen palvelut	20
5. Lastensuojelu	21
5.1. Lastensuojelun lähtökohdat	21
5.2. Lastensuojeluilmoitus ja lastensuojelutarpeen selvitys	23
5.3. Lastensuojelun avohuolto	24
5.4. Lastensuojelun sijaishuolto	25
5.5. Lastensuojelun jälkihuolto	26
5.6. Moniammatillinen yhteistyö	26
5.7. Lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä oleva palvelujärjestelmä	27
6. Muut sosiaalipalvelut	29
6.1. Sosiaalityö	29
6.2. Vammaispalvelut	29
6.3. Toimeentulotuki	29
6.4. Päivystyspalvelut	29
6.5. Kasvatus- ja perheneuvonta	30

7. Lapsiperheiden palveluiden kokonaisuus	30
8. Hyvinvointisuunnitelmaan liittyvä kysely	31
9. Lastensuojelun strateginen suunta ja tulevaisuuden näkymät	33
10. Toimenpide-ehdotukset	33

1. JOHDANTO

Lasten ja nuorten lastensuojelusuunnitelman laatiminen perustuu 1.1.2008 voimaan tulleeseen lastensuojelulakiin (417/2007, 12§). Konnevesi on nimennyt suunnitelman hyvinvointisuunnitelmaksi, jossa halutaan ottaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden tarpeet ja palvelut kokonaisvaltaisesti huomioon. Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.

Ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista on vanhemmilla ja muilla huoltajilla. Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin.

Lastensuojelu 12 § velvoittaa kuntia laatimaan suunnitelman joko yksin tai yhdessä muiden kuntien kanssa. Suunnitelma on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma on hyväksyttävä valtuustossa ja tarkastettava vähintään kerran neljässä vuodessa. Valtuusto vahvistaa kunnan talousarvion ja päättää kunnan palvelutasosta.

Kuntayhteisön muodostavat kunnan asukkaat, yritykset, järjestöt ja muut toimijat. Valtuuston kiinnostus kohdistuu kuntayhteisön todelliseen tilanteeseen ja eri toimijoiden menestymiseen ja hyvinvointiin alueellaan. Kunnan hyvinvoinnin rakentumiseen vaikuttaa kokonaisuus, joka kattaa kunnan kaikki toimialat.

2. SUUNNITELMAN TARKOITUS JA LÄHTÖKOHDAT

2.1. Suunnitelman sisältö

Lastensuojelulain mukaan suunnitelman tulee sisältää tiedot

- lasten ja nuorten kasvuoloista
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- lastensuojelun tarpeesta kunnassa
- lastensuojeluun varattavista voimavaroista
- lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Hyvinvointisuunnitelman tarkoituksena on antaa kuntapäätäjille ja palvelujen toteuttajille kokonaiskäsitys lasten ja nuorten kasvuoloista sekä käytössä olevista ja tarvittavista voimavaroista. Suunnitelman tulisi olla osa kunnan vuosittaista suunnittelua, päätöksentekoa ja arviointia. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä kunnan eri toimialojen, seurakuntien ja järjestöjen kanssa. Sen avulla halutaan tuoda esille eri toimijoiden yhteistyötä ja kannustaa uusien yhteistyömuotojen löytämiseen ja kehittämiseen.

2.2. Hyvinvointisuunnitelma tulevaisuutta varten

Lapsuus ja nuoruus ovat aikaa, jolloin kootaan eväitä tulevaisuutta varten. Tuen antaminen lasten kasvulle ja kehitykselle kohti tasapainoista aikuisuutta on koko yhteiskunnan tehtävä. Lapsuudessa ja nuoruudessa syntyvät elämäntavat vaikuttavat ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin koko elämänkaaren ajan.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta tärkein paikka on koti, vanhemmat, huoltajat ja lähiyhteisö. Toimiva ja tasapainoinen vanhemmuus on perheiden hyvinvoinnin keskus. Vanhemmuuteen kasvaminen alkaa jo odotusaikana. Lapsen synnyttyä alkaa perheessä uusi elämänrytmi ja vanhemman tehtäviin opettelu. Asuminen, ympäristö, työ, palvelut ja vapaa-aika muodostavat hyvinvointia tukevan kehikon. Toimivat lähi- ja peruspalvelut sekä niiden helppo saatavuus ja saavutettavuus tukevat lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvointia.

Vanhemmaksi kasvamiseen tarvitaan joskus ulkopuolista tukea. Pulmia voivat tuottaa esimerkiksi lasten kasvattamiseen tai parisuhteeseen liittyvät asiat. Lisäksi vanhemmuudessa tarvitaan toisia vanhempia. Usein parasta tukea vanhemmuuteen voi saada toisilta samassa tilanteessa olevilta.

Millaisia palveluja ja toimintaa Konnevedellä on tarjolla, miten hyvinvointia pidetään yllä? Millaista kasvua ja kehitystä tukevaa harrastustoimintaa löytyy? Onko kunnassamme mahdollista saada jo varhaisvaiheen tukea, ennen ongelmien monimutkaistumista? Avuntarve saattaa liittyä johonkin taitevaiheeseen, josta selvittyään lapsi tai perhe voi jatkaa elämäänsä itsenäisesti. Joskus perhe voi selvittää käyttämällä joitakin tukipalveluja.

2.3. Suunnitelmaa ohjaava lainsäädäntö

Lapsiperheiden elämään vaikuttavat yleisesti Suomen valtion lapsi- ja perhepolitiikka. Kunnat vastaavat peruspalveluiden tarjoamisesta ja pyrkivät vaikuttamaan oman alueensa hyvinvointiin. Tässä kappaleessa esitellään keskeisintä lapsia ja perheitä koskevaa lainsäädäntöä.

Hallituksen lapsi- ja nuorisopolitiikan perustana ovat YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus sekä Suomen perustuslain lapsille ja nuorille takaamat oikeudet. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus tuli Suomessa voimaan vuonna 1991. Sopimus on vaikuttanut Suomen perustuslakiin, jonka 6 §:n

mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus voidaan tiivistää kolmeen teemaan: Lapsella on oikeus

1. erityiseen hoivaan suojeluun
2. riittävään osuuteen yhteiskunnan voimavaroista
3. osallistua ja tulla kuulluksi ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti

Suomen lainsäädännössä lasten asemaa ja oikeuksia koskevia säännöksiä on sisällytetty esimerkiksi seuraaviin lakeihin:

- Perustuslaki (731/1999)
- Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annettu laki (361/1983)
- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Nuorisolaki (72/2006)
- Perusopetuslaki (628/1998)
- Lasten päivähoidosta annettu laki (36/1973)

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007–2011

Valtioneuvoston päätöksellä hyväksyttävä lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma laaditaan neljän vuoden välein. Se sisältää valtakunnalliset lapsi- ja nuorisopolitiikan tavoitteet sekä suuntaaviivat valtion ja kuntien lapsi- ja nuorisopoliittiselle ohjelmatyölle. Ohjelman valmistelusta vastaa opetusministeriö yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Konneveden kirkonkylän koululla on vuonna 2009 otettu käyttöön KiVa-ohjelma, joka on kehittämisohjelman tuottamaa materiaalia kouluviihtyvyydestä ja koulukiusaamisesta.

Kehittämisohjelman sisällöt liittyvät myös terveyden edistämisen sekä työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelmiin. Hallitus antaa lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman toteutumisesta eduskunnalle selonteon viimeistään vuoden 2011 syysistuntokaudella. Kehittämisohjelman toimeenpanossa keskeisiä toimijoita ministeriöiden ja valtion virastojen ohella ovat kunnat, maakuntien liitot, kansalaisjärjestöt, eri kirkolliset toimijat, erityisesti Suomen evankelisluterilaisen kirkon laaja lapsi-, nuoriso- ja perhetyö, lapsuus- ja nuorisotutkimus sekä tiedotusvälineet ja muut media-toimijat.

Kehittämisohjelman kuudella strategisella lapsi- ja nuorisopolitiikan painopisteellä korostetaan ennaltaehkäisevää työtä korjaavaan nähden. Tämä tukee ensisijaista kasvatusvastuuta kantavaa kotia. Lapsi- ja nuorisopolitiikan suunnittelussa otetaan huomioon lapsen ja nuoren koko kasvu ympäristö ja eri elämänvaiheiden keskinäinen suhde (elämänkaaripolitiikka).

Hallituksen lapsi- ja nuorisopolitiikan strategiset painopisteet

1. Ennaltaehkäisevän peruspalvelujärjestelmän toimivuus
2. Palvelujärjestelmän toimivuus elämän siirtymä-, muutos- ja kriisivaiheissa
3. Palvelujärjestelmän varhainen puuttuminen ja tuki
4. Moniammatillisuus, poikkihallinnollisuus ja monitoimijuus
5. Osaamisen turvaaminen ja asiakaslähtöisyys
6. Päätöksenteon lapsi- ja perhevaikutusten ennakointi, arviointi ja seuranta

3. LASTEN JA NUORTEN KASVUYMPÄRISTÖ SEKÄ HYVINVOINNIN TILA

3.1. Konneveden väestörakenne

Väestöllisesti Keski-Suomen maakunta on kasvumaakunta. Kasvu perustuu Jyväskylän seudun vuosittaiseen kehitykseen, joka kompensoi muiden seutukuntien vähennystä. Tällä hetkellä Keski-Suomessa on asukkaita noin 272 000. Varsinkin viime vuodet ovat olleet maakunnalle suotuisia. Maakunnan tasolla Keski-Suomen väestön ikärakenne on hyvin yhdenmukainen koko maan väestön ikärakenteen kanssa. Seuduittain väestörakenteessa on eroja ja selkeää polarisaatiokehitystä on havaittavissa. Jyväskylän seudulla lasten ja nuorten osuus on suhteellisesti suurempi kuin muissa seutukunnissa.

Konneveden väestökehitys on ollut viime vuodet aleneva ja vanhusten osuus kunnan väestöstä on maakunnan keskiarvoa suurempi. Vuoden 2009 lopussa Konneveden kunnassa oli 2.971 asukasta, jotka jakautuivat eri ikäryhmiin seuraavasti:

0 – 14 - vuotiaat	421
15 – 64 - vuotiaat	1.812
65 - vuotiaat	738

Kunnan väestö jaetaan perheisiin ja yksin asuviin. Konneveden väestössä oli vuonna 2009 806 perhettä, joista lapsiperheitä oli 270 eli 33,5 %. Lapsiperheistä oli yhden huoltajan perheitä 47.

Lasten ja nuorten määrä kunnan väestössä 31.12.2009 ja ennuste vuodelle 2015:

	2009	2015
0 – 1 -vuotiaat	54	45
2 – 3 -vuotiaat	50	47
4 – 5 -vuotiaat	53	50
6 – 9 -vuotiaat	112	112
10 – 14 -vuotiaat	152	143
15 – 19 -vuotiaat	173	156
20 – 24 -vuotiaat	130	100

Konneveden väestöennusteen mukaan työikäisten määrä ja suhteellinen osuus väestöstä vähenevät voimakkaasti vuoteen 2025 mennessä.

Väestöennuste	2015	2025
0 – 14 -vuotiaat	397	377
15 – 64 -vuotiaat	1.566	1.332
65 – -vuotiaat	852	976

3.2. Asuinympäristö ja asuminen

Asuinympäristö

Konnevesi on Äänekosken seutukuntaan kuuluva maaseutukunta. Asutus ja palvelut ovat keskittyneet kirkonkylän alueelle. Konneveden keskustaa ympäröi laaja haja-asutusalue. Aktiivisia ja toimivia kyliä ovat esimerkiksi Särkisalo, Sirkkamäki ja Istunmäki. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry:n tekemässä asuinympäristöä koskevassa kansalaiskyselyssä Äänekosken seutukunnan hyvinä puolina pidettiin rauhallisuutta, luonnonläheisyyttä ja vesistöjä sekä palvelujen läheisyyttä.

Asuminen

Konnevedellä asunnoista 74 % on omakotitaloja ja 76 % omistusasuntoja. Vuosittain Konnevedellä rakennetaan keskimäärin 10 omakotitaloa eri puolille kuntaa. Vuokra-asunnoissa asui vuonna 2008 277 taloutta, joista perheitä oli 92 ja yksinasuvia 185.

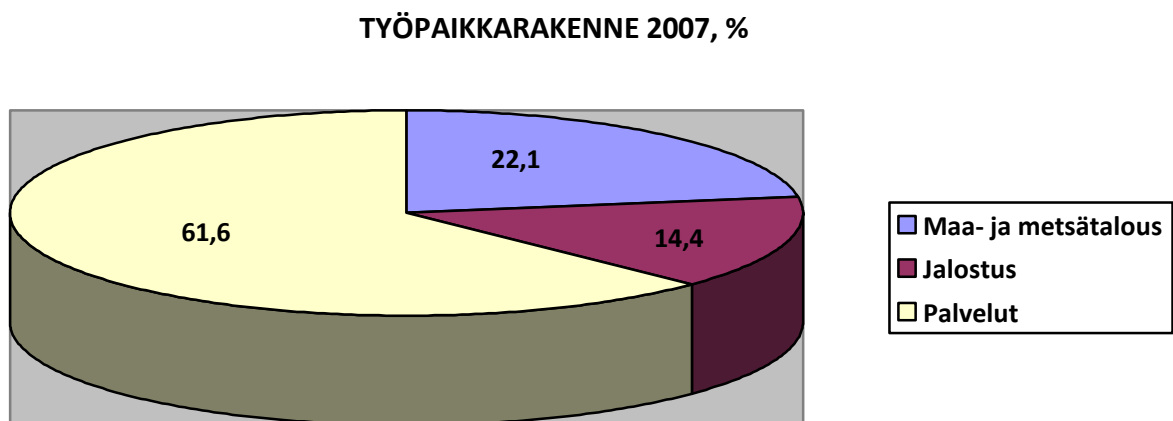
Ahtaasti asumisella tarkoitetaan sitä, että asunnossa asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa mukaan. Tilastojen mukaan Konneveden kaikista asutokunnista asui vuonna 2009 ahtaasti 10,9 % ja lapsiperheistä 32,1 % . Ahtaasti asuvien määrä on viime vuosina vähentynyt.

Kunnan ja Konneveden vuokra-asunnot Oy:n omistamien vuokra-asuntojen välittämisestä huolehtii taloyhtiön isännöitsijä, jonka toimisto on kunnantalossa. Välitettävänä on noin 160 vuokra-asuntoa, jotka sijaitsevat kirkonkylässä, Hytölässä, Istunmäellä, Sirkkamäellä ja Särkisalossa. Asunnot ovat pääosin pienrivitaloja, joiden asumisviihtyvyyteen panostetaan esimerkiksi leikkipaikkojen kunnossapidolla. Asukasvalinnoissa pyritään ottamaan huomioon lapsiperheiden tarpeet. Kunnassa on varsin vähän tarjolla vuokratkolmioita, joita aika ajoin kysytään. Asuntotoimiston mukaan asuntoa hakevalle löytyy aluksi ainakin jonkinlainen asunto.

Yksityisistä vuokra-asunnoista ja myynnissä olevista asunnoista saa parhaiten tietoa Konneveden osuuspankista.

3.3 Kunnan työllisyystilanne

Konneveden kunnan alueella on noin 670 työpaikkaa, jotka jakautuvat seuraaviin pääryhmiin:

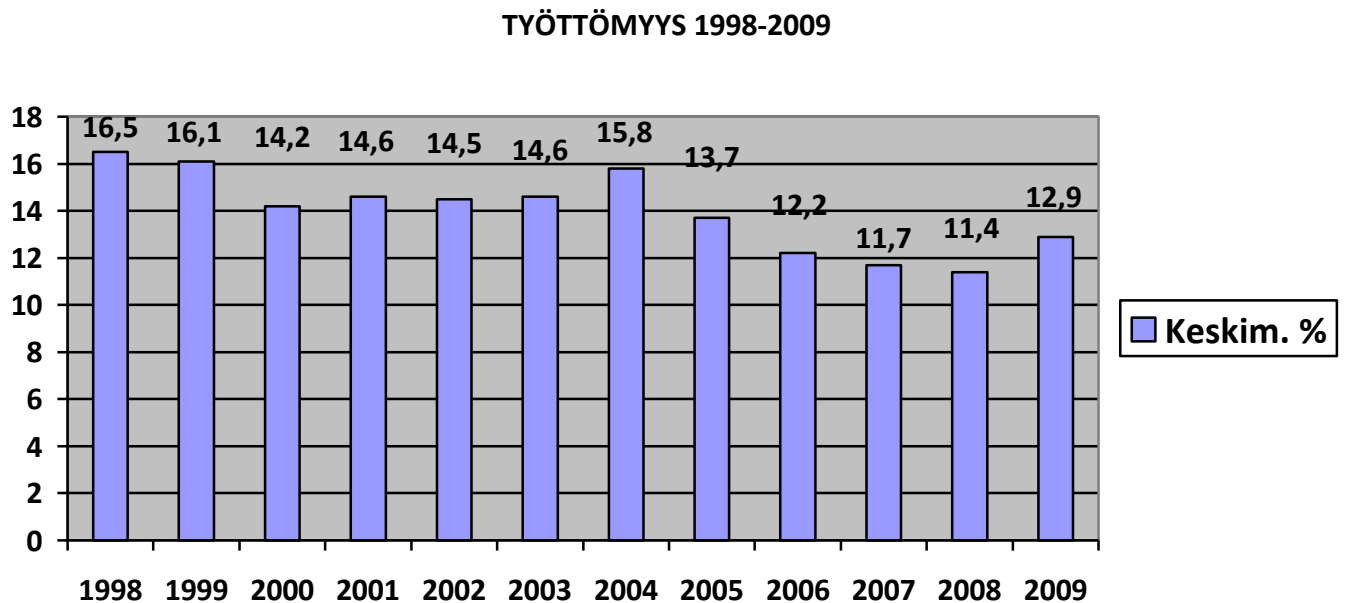

Konneveden työvoimasta noin 40 % (451 henkilöä v. 2007) käy työssä kunnan ulkopuolella, heistä suuri osa Ääneseudun teollisissa työpaikoissa. Työmatkaliikennettä on myös Konnevedelle, nettopendelöinti oli vuonna 2007 -260. Päivähoidon järjestelyissä on otettava huomioon se, että teollisuudessa tehdään paljon vuorotyötä,

Työttömien osuus Konneveden työvoimasta oli vuonna 2009 keskimäärin 13,0 % (K-S 12,8 %). Nuorten alle 25-vuotiaiden työvoimasta työttömänä oli vuonna 2009 keskimäärin 5,6 %.

Konneveden työttömyysaste 30.6.2010 oli 13,1 %. Työttömiä työnhakijoita oli 166, joista alle 25-vuotiaita 19.

Keskimääräisen työttömyysprosentin muutos vuosina 1998 - 2009 on esitetty seuraavassa taulukossa.

4. YLEISET PALVELUT

4.1. Peruspalvelut ja ehkäisevät palvelut

Peruspalvelut ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettuja palveluja, jotka osaltaan ovat myös ehkäisevää lastensuojelua. Lastensuojelulain mukaan ehkäisevällä lastensuojelulla tarkoitetaan palveluja, joita kunta järjestää silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Niillä edistetään lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua on erityinen tuki, jota annetaan neuvoloissa, päivähoidossa, opetuksessa, nuorisotyössä sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

4.2. Terveyspalvelut

Konneveden terveyspalvelut on tuottanut 1.1.2011 alkaen Keski-Suomen Seututerveyskeskus. Terveyspalvelut säilyvät muilta osin ennallaan paitsi ilta- ja viikonloppupäivystyspotilaat hoidetaan Laukaassa tai yhteispäivystyksessä keskussairaalassa. Aikuisneuvolan palvelut tarjotaan lääkärin vastaanoton yhteydessä toimivalla hoitajavastaanotolla, johon on ajanvaraus.

Konneveden terveyskeskuksessa on kaksi lääkärin virkaa. Vastaanotolla käy vuosittain noin 2.500 potilasta ja käyntejä on yli 7.000 vuodessa. Vastaanoton lisäksi lääkärit hoitavat neuvoloiden, kou-

luterveydenhuollon, sairaalan ja vanhainkodin lääkäripalvelut. Asiakkaita palvelee myös kaksi sairaanhoitajan vastaanottoa, toinen lääkärin vastaanoton yhteydessä ja toinen kotihoidon tiloissa.

Hammashuolto tuottaa palveluja koko kunnan väestölle. Hoito on järjestelmällistä ja maksutonta 18. ikävuoteen saakka. Hammashoitola kutsuu 0 – 4 -vuotiaat lapset vuosittain suuhygienistin tarkastukseen. Käyntien sisältönä on tällöin lähinnä ehkäiseviä toimenpiteitä ja valistusta hampaiden hoidosta, hammaslääkärikäynti vain tarvittaessa. Ensimmäinen hammaslääkärin tarkastus ja yksilöllinen hoitosuunnitelma tehdään 5-vuotiaille. Tervehampaiset käyvät suuhygienistin vastaanotolla vuosittain. Hammaslääkärin tarkastukset tehdään tilanteen mukaan 2 – 3 vuoden välein, jolloin samalla seurataan kehittyvää purentaa.

Fysioterapian palveluja ovat ohjaus ja neuvonta, apuvälinepalvelut, yksilöhoidot ja ryhmätoiminta. Fysioterapian tiloissa on terapia-allas, jota voidaan käyttää omatoimiseen ja ohjattuun kuntoutukseen. Allasta käytetään myös lasten uimaopetukseen.

Seututerveyskeskuksen palveluksessa on puheterapeutti ja psykologi.

Mielenterveystyön palvelut tuottaa Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin aikuispsykiatria. Konneveden aikuisväestön mielenterveysasioita hoitaa psykiatrinen sairaanhoitaja, jolla on myös psykoterapetin ja perheterapeutin koulutus. Hoitajan työote on perhekeskeinen. Asiakkaan kanssa keskustellaan perheen tilanteesta ja käydään läpi sitä, mitä perheen jäsenet ajattelevat, tuntevat sekä miten he kokevat perhetilanteen. Mahdollisuuksien mukaan kutsutaan perheen jäseniä yhteiskeskusteluihin. Mielenterveysneuvolan hoitajan kautta voi varata ajan myös psykiatrille.

4.3. Neuvolapalvelut

Konneveden neuvolapalveluista ja kouluterveydenhuollosta vastaa kaksi terveydenhoitajaa. Neuvoloissa tarjotaan perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolapalveluja sekä diabetesneuvolan palveluja.

Perhesuunnitteluneuvolasta saa neuvontaa ja ohjausta raskauden ehkäisyyn ja perhesuunnitteluun liittyvissä asioissa. Ohjausta ja neuvontaa saa myös raskauden keskeytykseen liittyvissä asioissa. Neuvolassa otetaan joukkotarkastusnäytteet sekä papa-näytteet.

Äitiysneuvolassa seurataan raskauden kulkua sekä äidin ja perheen hyvinvointia. Perhevalmennusta annetaan ensisijaisesti ensimmäistä lastaan odottaville perheille, mikäli ryhmä saadaan muodostettua. Muutoin raskauteen ja synnytykseen liittyviä asioita käsitellään neuvolakäyntien yhteydessä. Kaikille raskaana oleville sekä isille tehdään Audit – päihdekysely. Synnytyksen jälkeen tehtävällä kotikäynnillä tehdään synnytyksen jälkeistä masennusta seulova kysely, joka tehdään uudelleen neuvolakäynnin yhteydessä lapsen ollessa kahden kuukauden ikäinen. Kaikki seulonnat ja ultraäänitutkimukset on keskitetty Keski-Suomen keskussairaalan tutkimuskeskus Gravidaan.

Lastenneuvolan palvelut on tarkoitettu alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Neuvola toimii yhdessä toimipisteessä ja työtä hoitaa terveydenhoitaja 21 viikkotunnilla. Työmenetelmiä ovat kuuntelu, keskustelu, lämmölliset terveystarkastukset ja neuvonta sekä yhteistyö eri tahojen kanssa. Lisäksi kaikille 4-vuotiaille lapsille tehdään LENE-testi (leikki-ikäisen lapsen neurologinen arvio) ja 5-vuotiaille lapsille Lumiukko-testi (puheseula). Erityistä tukea tarvitsevat lapset ja perheet pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta heitä voidaan auttaa ja tarvittaessa ohjata muiden palveluiden piiriin.

Nykyisten suositusten mukaan perheet käyvät neuvolassa 15 kertaa, ensimmäisen kerran kun lapsi on yhden kuukauden ikäinen ja viimeisen kerran, kun lapsi on kuuden vuoden ikäinen. Lääkärin perheet tapaavat lapsen ollessa 2 kuukauden, 6 kuukauden, 1,5 vuoden ja 5 vuoden ikäinen, muulloin tarvittaessa.

4.4. Lasten päivähoito

Lasten päivähoito järjestetään päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Vanhempien vuorotyön vuoksi päivähoito voidaan järjestää myös lapsen omassa kodissa. Erityistä tukea tarvitsevien lasten päivähoito järjestetään pääosin päiväkodissa.

Päiväkodissa on 22 - 25 hoitopaikkaa. Lapsiryhmän kokoon vaikuttaa kuntoutus- ja erityistoimenpiteitä tarvitsevien lasten määrä ja perushoitoryhmän ikärakenne. Päiväkotitoimii myös perhepäivähoidon varahoitopaikkana.

Perhepäivähoidossa hoitajien määrä on viime vuosina ollut keskimäärin 15 hoitajaa ja lasten määrä 55 - 65 lasta. Kunnan alueella ei ole yksityistä ammatillista päivähoitoa, koska kunnallinen päivähoito on toistaiseksi pystynyt vastaamaan kysyntään ilman odotusaikoja.

Päivähoidon perustehtävä on palvelun piirissä olevien lasten turvallinen, kasvua ja kehitystä tukevan hoidon tarjoaminen. Toimintaperiaatteita ovat jatkuvan havainnoinnin periaate, varhaisen avun ja tuen periaate yhteistyössä perheen sekä eri toimijatahojen kanssa.

Palvelun tavoitteena on varmistaa päivähoidon toimintapisteiden sijainti koko kunnan alueella siten, että lasten kuljetusmatkat hoitopaikkoihin säilyvät kohtuullisina.

4.5. Koulut

Konnevedellä on yleisesti ottaen hyvät koulutuspalvelut eri-ikäisille oppijoille lapsista nuoriin. Esi- ja perusopetuksen lisäksi kunnasta saa myös toisen asteen koulutusta omassa lukiossa. Kiristytvä kuntatalous asettaa haasteita pienen lukion ylläpidolle. Konneveden lukio pyrkii kasvattamaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa kyetäkseen järjestämään riittävän laajan kurssitarjonnan. Erilaiset oppimiseen liittyvät vaikeudet ovat lisääntyneet. Koulupsykologin

palvelut tuottaa seututerveyskeskus, psykologi käyt kouluilla yhtenä päivänä viikossa. Koulukuraattoria ei kouluilla ole, mutta sosiaalityöntekijä osallistuu oppilashuoltoryhmään.

Peruskoulu

Peruskouluopetusta annetaan Kirkonkylän, Hytölän ja Istunmäen koulussa sekä Konneveden yläkoulussa. Esiopetus järjestetään Kirkonkylän ja Hytölän kouluissa erillisryhmissä ja Istunmäen koulussa alkuopetuksen yhteydessä. Osa-aikaista erityisopetusta järjestetään kaikissa Konneveden kouluissa samanaikaisopetuksena, pienryhmäopetuksena tai yksilöopetuksena. Kirkonkylän koululla toimii lisäksi erityisluokka.

Varsinaisen opetuksen lisäksi oppilaille annettuihin palveluihin kuuluvat opinto-ohjaus ja oppilashuolto sekä iltapäivätoiminta.

Lukio

Toisen asteen oppilaitoksena toimii Konneveden lukio. Lukion osalta tavoitteet 2010 vuodelle ovat oppimisympäristöjen kehittäminen kumppanuuksien avulla ja lukiotoinnin yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen alueellisesti. Lukion oppilasmäärä on talousarviovuonna 2010 keskimäärin 50 opiskelijaa. Etäopetuksen järjestämisen mahdollisuuksia ja uuden teknologian hyödyntämistä opetuksen järjestämisessä kehitetään yhteistyössä mm. Jyväskylän yliopiston kanssa. Toiminnan järjestämistä yhteistyössä muiden lukiotoinnin järjestäjien kanssa pohditaan vakavasti.

Opinto-ohjaus

Yläkoulun ja lukion yhteiseen henkilöstöön kuuluu opinto-ohjaaja, joka auttaa oppilaita opiskelun pulmatilanteissa sekä aine- ja jatko-opintovalinnoissa. Ohjauksen tavoitteena on nuoren opiskelutaitojen kehittyminen, itsetuntemuksen kasvaminen sekä opiskelun ja urasuunnittelun kannalta tarpeellisten valmiuksien kypsyminen. Opinto-ohjausta antavat osaltaan myös kunkin oppiaineen opettaja ja luokanohjaaja.

Nuorten ohjauksessa peruskoulusta eteenpäin tavoitteena on, että jokainen Konneveden peruskoulun päättävä nuori on opintojen kuluessa löytänyt itseään kiinnostavan ja kykyjään vastaavan jatko-suunnitelman. Koulun kautta huolehditaan, että jokainen peruskoulun päättävä nuori hakee jatko-opintoihin ja aloittaa toisen asteen opinnot heti seuraavana syksynä. Konneveden peruskoulusta lähdettäessä yleisimmät jatko-opintopaikat ovat oman kunnan lukio, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus, Jyväskylän ammattiopisto ja Keski-Suomen opisto.

Syksyn alkupuolen niveltietopalavereissa Pokessa ja Jyväskylän ammattiopistossa peruskoulun opinto-ohjaaja ja erityisopettaja ovat varmistamassa, että toisen asteen opinnot ovat päässeet hyvään alkuun.

Nuorten ohjauksessa noudatetaan Ääneseudun oppilaitosten sekä työ- ja elinkeinotoimiston ohjaustyön toimintasuunnitelmaa, joka tarkastetaan vuosittain. Tämän suunnitelman kautta pyritään var-

mistamaan, ettei kukaan nuori pääsisi syrjäytymään koulutusjärjestelmästä. Haasteena on, että lähtevälle peruskoululle ei aina tule tietoa, jos nuori keskeyttää opintonsa ammatillisessa koulutuksessa, vaikka asia on kirjattu yhteiseen suunnitelmaan. Opintonsa keskeyttäneiden kohdalla on ensiarvoisen tärkeää koulun ja sosiaalitoimen sekä Työvoiman palvelukeskuksen yhteistyö niin, että nuorelle varmistetaan hyvä eteneminen kohti opintoja ja työelämää. Vuodesta 2011 uutena toimintamuotona nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on etsivä nuorisotyö. Lisäksi vuosina 2011-12 Konnevedellä toteutetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamana Uusiutuva koulu ja nuorisotyö – hanketta, jossa on palkattuna nuorisotyöntekijä, joka työskentelee nuorten parissa sekä koululla että nuorisotoimissa.

Jos oppilaan on vaikea löytää kiinnostavaa jatko-opiskelupaikkaa tai muuten oppilaan mahdollinen opiskelupaikka on kaukana kotipaikkakunnalta, tärkeä nivelvaiheen ohjaustyön työväline on koulutuskokeilun järjestäminen. Tällöinkin yhteistyö ammatinvalintapsykologin kanssa voi tulla kyseeseen.

Oppilashuolto

Koulun oppilashuoltoon kuuluu oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen. Oppilashuollon avulla pyritään ehkäisemään ja tunnistamaan oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja muita ongelmia riittävän ajoissa sekä puuttumaan niihin. Tavoitteena on luoda turvallinen ja terve oppimis- ja työympäristö, suojata mielenterveyttä ja ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää työyhteisön hyvinvointia. Oppilashuollossa toimii kaksi moniammatillista oppilashuoltoryhmää, alakoulujen oppilashuoltoryhmä ja Konneveden yläkoulun ja lukion oppilashuoltoryhmä. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu kirkonkylän koululla ja yläkoulussa noin kerran kuukaudessa ja Hytölän sekä Istunmäen kouluilla tarvittaessa. Näiden ryhmien tehtävänä on koordinoida, kehittää ja toteuttaa oppilashuoltoa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Konneveden kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa Kirkonkylän ja Hytölän koululla. 1. ja 2. luokan oppilaille sekä erityisoppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on lapsen turvallista ja mielekästä vapaa-ajan toimintaa koulupäivän jälkeen. Se tarjoaa lapselle turvallisen kasvuympäristön iltapäivällä, sekä tarvittaessa aamupäivätoimintaa ennen koulupäivän alkua. Toiminnan tulee vahvistaa lasten itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä sekä innostaa ja tukea lapsia myös löytämään omat vahvuutensa ja oman osaamisen kehittämisen. Toiminta ohjaa lasten tarpeet ja edellytykset huomioon ottaen kasvamaan vähitellen aktiiviseen, terveelliseen ja kestäväan elämäntapaan sekä elämään kansainvälistyneessä teknologisoituneessa maailmassa. Harrastuskerhoista aamu- ja iltapäivätoiminta eroaa siinä, että toiminta on päivittäistä tai lähes päivittäistä. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on tärkeä rooli pienen koululaisen eheän arjen syntymisessä. Aamu- ja iltapäivätoiminta rakennetaan jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtäville. Ohjaajat kasvattavat lasta kyseisen yhteisön, iltapäiväkerhon jäsenenä. Toiminta auttaa vanhempia heidän kasvatustehtävänsä toteuttamisessa ja muodostaa luontevan jatkumon koulupäivälle. Toiminta ei ole kuitenkaan jatko koulu-

päivälle, vaan oma itsenäinen toimintakokonaisuutensa, jossa painottuu laadukas vapaa-ajan vietto aikuisen turvassa ja ohjauksessa.

Erityisopetus

Erityisopetuksen tavoitteena on auttaa ja tukea oppilasta siten, että hänellä on tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa oppivelvollisuus edellytystensä mukaisesti yhdessä ikätovereidensa kanssa. Erityisopetus on osa kunnan tarjoamaa perusopetusta. Tukea tarvitsevan oppilaan opetus voidaan järjestää yksilöllisten tarpeiden mukaisesti osa-aikaisesti erityisopetuksessa tai samanaikaisopetuksena yleisopetuksen opetusryhmässä sekä yksilö- ja pienryhmäopetuksena. Keskeistä on oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja tukitoimien aloittaminen, jotta oppilaan oppimista voitaisiin tukea mahdollisimman tehokkaasti.

Opiskelun tukea toteutetaan kolmiportaisesti:

- 1) Yleinen tuki, jossa painottuvat opetuksen eriyttäminen, oppilaanohjaus ja tukiopetus.
- 2) Tehostettu tuki, jossa painottuvat oppimissuunnitelma, oppilashuollon tuki, osa-aikainen erityisopetus ja avustajapalvelut.
- 3) Erityinen tuki, jossa painottuvat HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma), oppilashuollon tuki, osa-aikainen ja kokoaikainen erityisopetus, apuvälineet ja avustajapalvelut.

Erityisopetuksen järjestämisen lähtökohtana on lähikoulu-periaate, jonka mukaan oppilas käy ensisijaisesti asuinpaikkaansa lähinnä olevaa koulua tai muuta oman kunnan koulua. Konneveden kunnassa työskentelee kaksi laaja-alaista erityisopettajaa, jotka vastaavat osa-aikaisesta erityisopetuksesta. Lisäksi he toimivat aktiivisina jäseninä koulujen oppilashuoltoryhmissä ja tekevät moniammatillista yhteistyötä eri tahojen kanssa. Pienryhmäopetus on järjestetty keskitetysti Kirkonkylän koululla (yksi pienryhmä).

Kouluterveydenhuolto

Osana oppilashuoltoa toimii kouluterveydenhuolto, joka on jatkoa neuvolatyölle. Kouluterveydenhoitaja tapaa oppilaat määrävuositarkastuksissa ja muulloin tarvittaessa. Tapaamisissa seurataan lasten ja nuorten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveydentilaa. Kouluterveydenhoitaja osallistuu oppilashuoltoryhmien toimintaan.

Tukioppilastoiminta

Vuosiluokkien 7-9 tukioppilastoiminnan tavoitteena on lisätä koulutyön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Tukioppilaat ovat oppilastovereidensa ja opettajien valitsemia ja tehtävänsä koulutettuja oppilaita. Toiminnalla pyritään edistämään hyviä toverisuhteita, kouluviihtyvyyttä, yhteisvastuuta sekä turvallista ja kannustavaa ilmapiiriä koulussa.

4.6. Vapaa-aikatoimi

Kunnan vapaa-aikatoimi palvelee kaikkia kuntalaisia nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluihin liittyvissä asioissa. Yhteistyötä tehdään kunnan eri hallinnonalojen, seurakunnan, järjestöjen, yrittäjien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Kunnan vapaa-aikatoimessa on 1½ vakituista henkilöä.

Nuorisopalvelut

Vapaa-aikatoimi hallinnoi ja organisoii Nuorisotalo Kukkulan toimintaa ja osallistuu erilaisten esitysten, tapahtumien, leirien, kurssien sekä konserttien kustannuksiin ja järjestämiseen. Nuorisotalo Kukkula on avoinna viikon jokaisena päivänä erilaisiin toimintatapahtumiin. Talon alakerrassa on erilaisia pelejä, TV-huone, diskotila ja keittiö, yläkerrassa neuvottelutila, bändien harjoittelutila ja äänitysstudio. Kukkulan toiminta on painottunut yläkouluikäisiin ja sitä vanhempiin nuoriin. Tämän vuoden alusta on aloitettu 5-6 luokkalaisten iltapäiväkerhotoiminta ja syksyllä 2011 aloitetaan kerhotoiminta myös 3-4 luokkalaisille.

Erilaisten hankkeiden avulla pyritään kehittämään ja rahoittamaan palveluja.

Nuorisolain 7b §:n mukainen etsivä nuorisotyö aloitettiin vuoden 2011 alusta yhteistyössä Laukaan kunnan kanssa. Etsivän nuorisotyöntekijän tehtävänä on olla nuoren apuna etsittäessä väyliä koulutukseen, työelämään sijoittumisen ja muun elämänhallinnan tukemisessa. Nuoret ohjautuvat etsivään nuorisotyöhön yleisimmin koulujen ja sosiaalityön kautta, osallistuminen nuorelle on vapaaehtoisista. Rahoitusta haetaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Tammikuussa 2011 käynnistyi kolme vuotta kestävä Uusiutuva koulu ja nuorisotyö -hanke, jota hallinnoi Humanistinen ammattikorkeakoulu ja rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Yhteistyökumppanina hankkeessa on Konneveden kunta, erityisesti yläkoulu ja vapaa-aikatoimi. Tarkoituksena on kehittää nuorisotyötä koulun ja vapaa-ajan välimaastossa.

Nuorisovaltuusto

Kunnassa on 11-jäseninen nuorisovaltuusto, jonka tarkoituksena on auttaa nuorten tarpeiden välittymistä kunnan päätöksentekoon ja palvelutuotantoon, lisätä nuorison vaikutusmahdollisuuksia ja kasvattaa yhteiskunnallista vastuuntuntoa. Nuorisovaltuuston edustajilla on läsnäolo ja puheoikeus lautakuntien ja vapaa-aikajaoston kokouksissa. Nuorisovaltuuston edustajat kutsutaan myös kunnanvaltuuston ja kirkkovaltuuston kokouksiin, joissa heillä on puheoikeus. Vapaa-aikasihteeri toimii nuorisovaltuuston tukihenkilönä.

Nuorisovaltuusto on ottanut 2010 tavoitteikseen järjestää musiikkitapahtumia ja kuukausittain vaihtuvat teemataapahtumia nuorisotalolla, esitellä Kukkulaa 6-7 -luokkalaisille sekä perehdyttää uuden nuorisovaltuuston päätöksentekoon.

Liikuntapalvelut

Erityisesti lasten ja nuorten liikuntapalveluiden kehittämistä varten on vuoden 2011 aikana palkattu kuntaan liikunnanohjaaja yhdessä Konneveden Urheilijat ry:n kanssa. Vapaa-aikatoimi järjestää ja on mukana yhteistyökumppaneiden kanssa järjestämässä erilaisia liikuntatapahtumia.

Konneveden kunnan alueella on hyvät liikuntamaastot, latuverkostot, uimarannat, yleisurheilu-, jalkapallo- ja tenniskenttä, ulkojääkentät luistelijoille ja kiekkoilijoille. Lisäksi terapia-allas, joka vaikuttaa myös positiivisesti väestön terveyden ja hyvinvoinnin lisäämiseen. Liikuntapaikoista vastaa ympäristötoimi.

Kulttuuripalvelut

Vapaa-aikatoimen kulttuuritarjonta painottuu musiikkitoimintaan. Järjestetään soitonopetusta, musiikkitapahtumia, konsertteja, nauhoituksia sekä bändien harjoitustilana toimii Studio Kukkula. Eri-laisten konserttien järjestämisessä on lisätty koulun ja kotien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Konnevedellä toimii Kotiseutumuseo, jonka toiminnassa on otettu huomioon kotiseudun ja omien juurien tuntemisen merkitys lapsille ja nuorille.

Konnevesipäivät on suurin vuosittain järjestettävä tapahtuma Konnevedellä. Viikon mittaisen tapahtuman aikana järjestetään monia tapahtumia kohderyhmänä erityisesti lapset ja nuoret. Yhteistyössä eri kulttuuritoimijoiden ja paikallisten taiteilijoiden kanssa järjestetään erilaisia muita tapahtumia.

Kansalaisopisto ja kirjasto

Kunnassa toimii kansalaisopisto, joka on yhteinen Hankasalmen kunnan kanssa. Kansalaisopiston toimintamuotoja ovat opinto- ja harrastuspiirit, kurssitoiminta, näyttelyt, teatteri-, konsertti- ja opintomatkat. Harrastustoimintaa ja opetusta on viime vuosina ollut tarjolla musiikissa, esittävässä taiteessa ja kirjallisuudessa, kielissä, tietotekniikassa, käden taidoissa, tanssissa, liikunnassa ja terveyteen sekä hyvinvointiin liittyvissä aiheissa.

Kirjasto hankkii vuosittain kirjoja (n. 1200 kpl), AV-aineistoa ja lisäksi sanoma- ja aikakauslehtiä olemassa olevan kokoelman lisäksi lainattavaksi tai paikan päällä luettavaksi. Kirjasto ylläpitää ja tarjoaa asiakkaiden käyttöön kolme asiakaspäättettä kirjaston aineistotietokannan ja Internetin tiedonhaun tutkimista varten. Yleisen käytännön mukaisesti Internet-päätteiden käyttö on ilmaista. Kirjastoauto huolehtii haja-asutusalueen sivukylien kirjastopalveluista.

4.7. Ympäristötoimi

Asumiseen ja rakentamiseen vaikuttaa kunnan rakennusvalvonta, jonka tehtäviin kuuluu valvoa rakennustoimintaa, myöntää rakennusluvut sekä neuvoa korjaus- ja uudisrakentamisessa. Rakennusvalvonta opastaa korjausavustuksiin liittyvissä kysymyksissä ja tekee hakemusten teknisen tarkastuksen.

Rakennusvalvonnan lisäksi kunnan ympäristötoimen alaisuuteen kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, ympäristöhuolto, liikenneväylät, yksityistiet, puistot ja muut yleiset alueet, liikunta- ja ulkoilupaiikat, palo- ja pelastustoimi, toimitilapalvelut, vesihuolto, energihuolto, jätehuolto, maa- ja metsätal sekä muu liiketoiminta.

Ympäristötoimen vastuulla olevia ulkoilu- ja urheilupaikkoja ovat yleisurheilukenttä, nurmikenttä ja tenniskenttä, viisi jääkiekkokaukaloa, pururata ja latuverkosto, kyläkuntien urheilukentät, Häyrylänrannan uimaranta ja kyläkuntien uimarannat. Ympäristötoimi on myös kunnostanut ja varustanut neljä ulkoleikkipaikkaa, jotka ovat kunnantalon, koulukeskuksen ja päiväkodin yhteydessä sekä Töyrylän alueella.

4.8. Nuorten työllistäminen ja aktivointi

Äänekosken työvoiman palvelukeskuksen toiminta-alueena ovat Äänekosken ja Konneveden kunnat. Palvelukeskuksen tavoitteena on parantaa eri palvelukokonaisuuksilla ja toimenpiteillä työttömien työnhakijoiden edellytyksiä sijoittua koulutukseen ja/tai työelämään. Asiakasvalinta painottuu vailla ammatillista koulutusta oleviin nuoriin sekä 500 pv työmarkkinatukea saaviin alle 40 vuotiaisiin moniammatillista palvelua tarvitseviin työnhakijoihin. Palvelukeskus kokoontuu Konnevedellä kerran kuukaudessa ja tarvittaessa useamminkin. Työhön osallistuu Konnevedeltä sosiaalityöntekijä. Työvoiman palvelukeskuksen asiakkaita oli 2010 20 henkilöä. Nuorille pyritään löytämään koulutus- ja työharjoittelupaikkoja sekä palkkatyötä ja auttamaan kokonaisvaltaisesti nuorta löytämään oman elämänsä hallinta.

Konnevedellä on alkanut etsivän nuorisotyö keväällä 2011. Etsivän nuorisotyöntekijän tehtävänä on olla nuoren apuna etsittäessä väyliä koulutuksen, työelämään sijoittumisen ja muun elämänhallinnan tukemisessa. Nuoret ohjautuvat etsivään nuorisotyöhön koulujen ja sosiaalityön kautta. Osallistuminen on nuorelle vapaaehtoista.

Koulunsa keskeyttävien nuorten määrä on nousussa Konnevedellä. Vuoden 2010 lopussa alle 25-vuotiaita työnhakijoita oli 12.

Konneveden kunta järjestää vuosittain nuorille kesätyöpaikkoja.

4.9. Konneveden seurakunnan palvelut

Lapsityö

Seurakunta järjestää päiväkerhotoimintaa 4-5 – vuotiaille lapsille. Kerhot koko viikoittain seurakuntakodissa sekä Hytölän ja Istunmäen kouluilla. Kerhot tavoittavat kotona ja perhepäivähoidossa olevia lapsia, ryhmäkoon salliessa mukaan otetaan myös 3-vuotiaita lapsia. Kerhoissa tuetaan lapsen kasvua ja itsensä toteuttamista ja ollaan yhteydessä myös lasten perheisiin. Seurakuntakodissa kokoontuu viikoittain Avoin päiväkerho, joka on tarkoitettu aikuisille lapsineen.

Päiväkerhot ja Avoin päiväkerho kokoontuvat syksystä kevääseen koulujen lukuvuosirytmien mukaisesti.

Seurakunnan lastenohjaaja vierailee päiväkodissa joka toinen viikko ja osallistuu aamuhetken toteutukseen.

Kerran vuodessa seurakunnassa järjestetään syntymäpäiväjuhla vuoden aikana 4 vuotta täyttävillä lapsilla ja heidän perheilleen, ja kouluun lähtevät lapset kutsutaan siunattavaksi kirkkoon. Lisäksi lapsiperheitä kutsutaan muutaman kerran vuodessa perhekirkkoon ja kummien suhdetta lapsiin tuetaan esimerkiksi kummikirkon merkeissä.

Nuorisotyö

Seurakunnan varhaisnuorisotyö järjestää viikoittain kokoontuvia ala-asteikäisille tarkoitettuja kerhoja. Kerhoja järjestetään seurakuntakodilla. Kesäisin varhaisnuorille on tarjolla leiri Ahoniemen leirikeskuksessa. Myös koulujen syys- ja talviloman aikana varhaisnuorille tarjotaan ohjelmaa. Lisäksi Konneveden seurakunta järjestää syntymäpäiväjuhlallat vuoden aikana 10 vuotta täyttävillä varhaisnuorille.

Seurakunnan työntekijät käyvät jokaisella Konneveden koululla joka toinen viikko päivänavauksen merkeissä ja nuorisotyönohjaaja on viikoittain koululaisten tavattavissa yläasteen ja lukion tiloissa.

Konneveden seurakunta on yhteistyössä kunnan vapaa-aikatoimen ja 4H-yhdistyksen kanssa järjestämässä kunnan nuorisotilalla Kukkulalla joka perjantaisin tapahtuvaa yökahvilatoimintaa.

Rippikoulu kokoaa vuosittain lähes 90 % 15 vuotta täyttävien ikäluokasta. Konnevedellä rippikoulu alkaa marraskuussa jatkuen kuukausittaisina kokoontumisina kesän leirijaksoon saakka. Rippikoulussa järjestetään nuorten tapaamisia yksin ja yhdessä vanhempien/huoltajien kanssa sekä erillisiä vanhempien ja huoltajien tapaamisia, joissa käydään läpi rippikouluun ja nuoruuteen liittyviä kysymyksiä.

Rippikoulun käyneille nuorille on tarjolla isos- ja kerhonohjaajakoulutusta. Isoskoulutus järjestetään kouluvuoden ajan kuukausittain tapahtuvien kokoontumisten muodossa.

Kerhonohjaajakoulutus toteutuu Pieksämäen rovastikunnan seurakuntien yhteistyönä. Koulutuksen käytyään nuoret voivat toimia varhaisnuorten kerhojen ohjaajina tai isosina varhaisnuorten leireillä, erityistä tukea tarvitsevien nuorten leireillä tai rippileirillä.

Merkkaritoiminta

Konneveden seurakunnan diakoniatyö järjestää yhteistyössä kunnan kuntoutusohjaajan kanssa vapaa-ajan kerhotoimintaa erityistä tukea tarvitseville koululaisille. Kesäisin järjestetään myös kahden vuorokauden mittainen Merkkarileiri.

4.10. Konneveden vapaaseurakunta

Konneveden vapaseurakunta on järjestänyt kaikille nuorille avoimia ohjattuja peli-iltoja ja kehotoimintaa, mutta toiminta on pysähdyksissä ohjaajien puutteen vuoksi.

4.11. Järjestöjen ja yhteisöjen palvelut

Konneveden Lions Klubi ry

Konneveden Leijonat tukevat lasten ja nuorten harrastustoimintaa ja tapahtumia taloudellisilla avustuksilla, esimerkiksi Hiihtomaan laskiaisrieha, Iceskating tours – luistelutapahtuma, liikuntaleirit. Järjestö on myös hankkinut kouluille urheilutarvikkeita ja tukenut kiertävien ryhmien järjestämää päihde- ja huumevalistusta. Koulussa hyvin menestyville oppilaille järjestö jakaa stipendejä.

Konneveden Moottorikerho/Urheiluautoilijat ry

Konneveden Moottorikerho/Urheiluautoilijat ry on moottoriurheiluseura, jonka toiminta on pääasiassa kilpailujen järjestämistä. Seura pyrkii saamaan kaikkiin tapahtumiin nuoria erilaisiin tehtäviin ja siten jakamaan vastuuta myös heille. Seura myös järjestää mahdollisuuksien mukaan nuorille matkoja erilaisiin tapahtumiin ja lisää tällä tavoin eri lajien ja harrastusmahdollisuuksien tuntemusta nuorten keskuudessa.

Selkeästi nuorille tarkoitettua toimintaa on kerran viikossa kokoontuva mopokerho. Seura pitää tärkeänä, että kunnan alueella olisi moottorirata, jossa nuoret saisivat harjaannuttaa ajotaitojaan ja seura järjestää kilpailuja.

Konneveden 4H-yhdistys

Konneveden 4H-yhdistyksen palvelut on tarkoitettu lapsille ja nuorilla sekä heidän perheilleen. Toimintaan pääsevät mukaan 6 vuotta täyttäneet lapset. Yhdistyksen toimintaan kuuluvat lasten ja nuorten henkilökohtainen ohjaus ja ryhmätoiminta sekä yrittäjyyskasvatus ja työelämän valmiuk-

sien kehittäminen. Yhdistys myös työllistää nuoria palvelutoimintaan. Muita toimintamuotoja ovat mm. retket, kilpailut, talkoot ja erilaiset projektit.

Yhdistys pitää kerhoja kirkonkylässä ja kunnan haja-asutusalueilla. Nuorille järjestetään yritystoimintaan ja työelämän valmiuksiin liittyvä koulutusta ja henkilökohtaista ohjausta.

Konneveden Urheilijat ry

Konneveden Urheilijat ry:n tarkoituksena on sääntöjensä mukaan edistää liikunta- ja urheiluharrastusta toiminta-alueellaan Konneveden kunnassa. Toiminnan painopiste on nuoris- ja harrastelii-kunnassa.

Seura on rakentanut Lapunmäen koulukeskuksen yhteyteen Hiihtomaan, joka tarjoaa hyvät puitteet hiihdon perustaitojen hankintaan. Kunnan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti seura osallistuu urheilupaikkojen hoitoon. Seura on myös valmistanut suunnistuskarttoja ja harjoituskarttoja, joita tarjotaan myös muiden kuin seuran jäsenten käyttöön. Koulut ovat voineet käyttää karttoja suunnistustaitojen opettamiseen. Jo useiden vuosien ajan seura on järjestänyt uimakoulut Konneveden lapsille.

MLL:n Konneveden paikallisyhdistys ry

MLL:n toiminta on tarkoitettu lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen. Yhdistys tarjoaa lastenhoitopalveluja ja kesällä ohjattua puistotoimintaa ja järjestää retkiä esimerkiksi teatteriin ja uimahalliin. Jokaisen syntyvän lapsen kotiin lähetetään vauvakirje, jossa on lahja lapselle ja vanhemmille tietoa toiminnasta. Yhdistys tukee yläkoulun tukioppilastoimintaa.

Perhekahvilatoiminta on alkanut keväällä 2010 Kukkulan tiloissa kerran viikossa. Perhetyöntekijä vetää kahvilassa muskaria kerran kuussa .

SPR

Konneveden SPR:n paikallisyhdistys on järjestänyt tapahtumia ja teemapäiviä lapsille ja nuorille yhteistyössä esimerkiksi kirkonkylän koulun kanssa. Yhdistys haluaa ottaa toiminnassaan mahdollisuuksiensa mukaan huomioon lasten ja nuorten asiat.

5. LASTENSUOJELU

5.1. Lastensuojelutyön lähtökohdat

Lastensuojelulain tavoitteena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista on lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla, joiden tulee turvata lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa säädetään.

Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin. Lastensuojelun tehtävänä on tukea vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta sekä kasvatuksesta vastaavia lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä tarvittavia palveluja ja tukitoimia. Laissa säädetyin edellytyksin lapsi voidaan sijoittaa kodin ulkopuolelle tai ryhtyä muihin toimenpiteisiin hoidon ja huollon järjestämiseksi.

Ehkäisevä lastensuojelu

Kunnan tulee järjestää lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, hyvinvoinnin edistämiseksi ja turvaamiseksi sekä vanhemmuuden tukemiseksi ehkäisevää lastensuojelua. Ehkäisevää lastensuojelua on myös kunnan muiden palveluiden piirissä, kuten äitiys- ja lastenneuvolassa, sekä muussa terveydenhuollossa, päivähoidossa, perhetyössä, opetuksessa ja nuorisotyössä annettava erityinen tuki silloin kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana.

Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu

Varsinaista lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu eli lastensuojelutarpeen selvitys, avohuollon tukitoimet, lapsen kiireellinen sijoitus ja huostaanotto sekä niihin liittyvä sijaishuolto ja jälkihuolto

Lastensuojelu Konnevedellä

Konnevedellä työskentelee kaksi sosiaalityöntekijää, joista toinen vastaa lastensuojelun kokonaisuudesta. Lastensuojelun tehtäviä hoidetaan parityönä. Kunnassa on toteutettu 1.5.2009 alkaen perhetyön kokeilua, joka jatkuu vuoden 2010 loppuun saakka. Lisäksi perhetyötä ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta.

Lastensuojelun työmuotoja ovat

- lastensuojelutarpeen selvitys
- avohuollon tukitoimet
- lapsen kiireellinen sijoitus ja/tai huostaanotto
- sijaishuolto ja jälkihuolto

Lastensuojeluasioiden määrä Konnevedellä:

	2008	2009	2010
Lastensuojeluilmoitukset	47	62	84
Avohuollon asiakkaat	43	36	51
Kodin ulkopuolelle sijoitetut	7	7	6
- laitoshoidossa	1	1	1
- ammatillisessa perhekodissa	3	3	3
- perhehoidossa	3	3	2
Jälkihuollossa	4	5	4

5.2. Lastensuojeluilmoitus ja lastensuojelutarpeen selvitys

Lastensuojeluasia tulee vireille lastensuojelulain 25 §:n mukaisen ilmoituksen perusteella, hakemuksesta (oma yhteydenotto) tai muun etuuden tai palvelun yhteydessä saadun tiedon perusteella.

Sosiaalityöntekijän on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä lastensuojeluilmoituksen vastaanottamisesta tai lastensuojeluasian vireille tulosta ratkaistava, tehdäänkö asiassa lastensuojelun asiakkuuden aloittava lastensuojelutarpeen selvitys vai onko ilmoitus selvästi luonteeltaan sellainen, että se ei johda toimenpiteisiin. Lastensuojelutarpeen selvityksen tekee lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä yhdessä toisen sosiaalityöntekijän tai perhetyöntekijän kanssa. Selvitys tehdään viivytyksettä tai viimeistään kolmen kuukauden kuluessa. Lastensuojelutarpeen selvitys päättyy yhteenvedoon, jossa työntekijät arvioivat sitä, jatkuuko lastensuojeluasiakkuus vai ei. Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle laaditaan asiakassuunnitelma, joka tarkistetaan tarvittaessa.

Lastensuojeluilmoitus on ilmoitus lapsen kohdistuvasta vakavasta huolesta, joka vaarantaa lapsen psyykkistä tai fyysistä kehitystä ja kasvua. Lastensuojeluilmoitus tehdään, kun on huoli lapsen hyvinvoinnista. Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa yksityinen henkilö, viranomainen tai lapsi/nuori itse. Lastensuojelulain mukaan viranomaisilla, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon, päivähoidon, koulutoimen, poliisin tai seurakunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevalla henkilöllä on ilmoitusvelvollisuus. Lain mukaan em. henkilöiden on ilmoitettava sosiaalilautakunnalle (käytännössä sosiaalityöntekijälle), mikäli he ovat työssään saaneet tietää lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta. (Lastensuojelulaki 417/2007, 25§.)

Lastensuojelulain muutos 1.3.2010 laajensi ilmoitusvelvollisten joukkoa palo- ja pelastustoimeen sekä rikosseuraamusvirastoon. Uuden säännöksen mukaan ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa

myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi. Lisäksi lakiin on tullut säännös ennakollisesta lastensuojeluilmoituksesta. Ennakollinen ilmoitus on tehtävä ennen lapsen syntymää, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsi tarvitsee lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.

Kunnan tulee pitää rekisteriä saapuneista lastensuojeluilmoituksista.

Sosiaalityössä on näkynyt lisääntynyt lastensuojelutyön tarve. Konnevedellä tuli vuonna 2008 47 lastensuojeluilmoitusta 32 eri lapsesta/nuoresta. Vuonna 2009 vastaavat luvut olivat 62 ja 39 eri lasta. Pääasiassa ilmoitukset tulivat poliisilta sekä terveydenhuollosta ja koululta. Vuonna 2009 ilmoituksia tuli erityisesti 16–17 vuotiaista nuorista.

Lastensuojelulain mukaisia selvityksiä on tehty vuonna 2009 12 kappaletta. Selvityksen tulisi valmistua kolmen kuukauden aikana. Tässä määräajassa ei ole saatu kaikkia selvityksiä tehtyä.

Lastensuojelun tarvetta aiheuttavat tekijät liittyvät usein perheessä vanhempien tai nuorten alkoholiinkäyttöön. Nuorten liikennekäyttäytyminen on aiheuttanut yleistä puheenaihetta ja myös lastensuojeluilmoituksia.

5.3. Lastensuojelun avohuolto

Lastensuojelun avohuollon tukitoimiin ryhdytään viipymättä, jos kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai jos lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään.

Avohuollon tukitoimia voidaan olla:

- sosiaalityöntekijän työnä ongelmatilanteen selvittäminen ja siinä tukeminen
- sosiaalipalvelut (päivähoito ja kotipalvelu)
- toimeentulotuki ja ehkäisevä toimeentulotuki (taloudellinen tuki) sekä asumisoloihin liittyvien puutteiden korjaaminen
- lapsen tai nuoren taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäyntiin, ammatin ja asunnon hankintaan, työhön sijoittumiseen, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen liittyen
- tukihenkilön tai tukiperheen järjestäminen
- lapsen kuntoutumista tukevien hoito- ja terapiapalvelujen järjestäminen
- perhetyön järjestäminen
- koko perheen sijoittaminen tuen tarvetta arvioivaan tai kuntouttavaan perhe- tai laitoshoidon
- vertaisryhmätoiminnan sekä loma- ja virkistystoiminnan mahdollistaminen
- muiden lasta ja perhettä tukevien palvelujen ja tukitoimien järjestäminen yksilöllisen tarpeen perusteella

- sosiaalipalvelut (päivähoito ja kotipalvelu)
- toimeentulotuki ja ehkäisevä toimeentulotuki (taloudellinen tuki) sekä asumisoloihin liittyvien puutteiden korjaaminen
- lapsen tai nuoren taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäyntiin, ammatin ja asunnon hankintaan, työhön sijoittumiseen, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen liittyen
- tukihenkilön tai tukiperheen järjestäminen
- lapsen kuntoutumista tukevien hoito- ja terapiapalvelujen järjestäminen
- perhetyön järjestäminen
- koko perheen sijoittaminen tuen tarvetta arvioivaan tai kuntouttavaan perhe- tai laitoshoitoon
- vertaisryhmätoiminnan sekä loma- ja virkistystoiminnan mahdollistaminen
- muiden lasta ja perhettä tukevien palvelujen ja tukitoimien järjestäminen yksilöllisen tarpeen perusteella

5.4. Lastensuojelun sijaishuolto

Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huostaanoton jälkeistä hoitoa ja kasvatusta kodin ulkopuolella.

Lapsi otetaan huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto, jos

- 1) puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai
- 2) lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään.

Ennen lapsen sijoittamista kodin ulkopuolelle selvitetään lapsen vanhemman, jonka luona lapsi ei asu, sukulaisten tai muiden lapselle läheisten henkilöiden mahdollisuudet ottaa lapsi luokseen asumaan tai muutoin osallistua lapsen tukemiseen (§ 32 Lapsen läheisverkoston kartoittaminen)

Sijaishuoltoa järjestetään perhehoitona, laitoshoitona tai muulla tarkoituksenmukaisella tavalla. Lapsen huostaanotto ja sijoitus ovat viimesijainen, mutta toisinaan välttämätön keino turvata lapsen hyvinvointi ja turvallisuus. Huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen voivat olla asiakkaiden suostumukseen perustuvia tai tahdonvastaisia. Tahdonvastaisesta huostaanotosta tekee päätöksen hallinto-oikeus.

Huostassapito on toistaiseksi voimassaoleva, ja se lakkaa viimeistään lapsen tullessa täysi-ikäiseksi. Huostassapito voidaan kuitenkin lopettaa aiemmin, mikäli huostaanotolle ja sijaishuollolle ei enää ole lastensuojelulain mukaista tarvetta ja se on lapsen edun mukaista. Sijaishuollossa oleville lapsille laaditaan yhdessä vanhempien ja sijaishuoltopaikan kanssa asiakassuunnitelmat, jotka tarkistetaan yhdestä kahteen kertaan vuodessa.

Vuonna 2010 kodin ulkopuolelle oli 0-17 vuotiaista sijoitettuna Konnevedellä 6 lasta. Konnevedellä lastensuojelun kustannukset olivat 2009 vuonna 296 767 € ja 2010 308 854,17 €.

5.5. Lastensuojelun jälkihuolto

Jälkihuolto koskettaa sijaishuollossa ja vähintään puoli vuotta kestäneessä avohuollon sijoituksessa olleita lapsia ja nuoria. Kunnan jälkihuoltovelvoite päättyy nuoren täyttäessä 21 vuotta tai viiden vuoden kuluttua siitä kun lapsi on ollut sijoituksen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Jälkihuollon tuki ja palvelut riippuvat yksilöllisistä tarpeista. Jälkihuollon piirissä olevaa nuorta voidaan tukea myöntämällä toimeentulotukea, auttamalla nuorta oman asunnon ja ammatin hankinnassa sekä muissa itsenäistymiseen liittyvissä menoissa.

Konnevedellä oli 2009 jälkihuollon piirissä 5 nuorta, joista kolmen osalta jälkihuolto päättyi tuona vuonna.

5.6. Moniammatillinen yhteistyö

Lastensuojelulain 14 §:n 2 momentin mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi.

Konneveden sosiaali- ja terveyslautakunta on perustanut 18.10.2007 lastensuojelun asiantuntijaryhmän, johon kuuluvat päivähoidonohjaaja, sosiaalityöntekijät, lastenneuvolan terveydenhoitaja opinto-ohjaaja sekä diakoni. Ryhmän tavoitteeksi asetettiin se, että lastensuojelun sosiaalityöllä olisi laaja muiden toimintojen ammatillinen tuki yksilökohtaisen lastensuojelutyön tilanteissa. Ryhmä on ollut mukana myös valmistelemassa lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Konneveden on mahdollista käyttää myös Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen koordinoimaa asiantuntijaryhmää.

Konnevedellä on perustettu 10.3.2004 vanhan lastensuojelulain 42§:n mukaan lastensuojelun tukiryhmä, johon kunnanjohtajan päätöksellä on nimetty kouluterveydenhuollon ja äitiysneuvolan terveydenhoitaja, lastenneuvolan terveydenhoitaja, mielenterveystoimiston sairaanhoitaja, perheneuvolan edustaja, terveyskeskuksen psykologi ja sosiaalitoimen edustajana sosiaalityöntekijä. Tarvittaessa ryhmään voi kuulua kotipalvelun ohjaaja ja päivähoidon ohjaajan. Ryhmän kokoonkutsujaksi sovittiin sosiaalityöntekijä. Keväällä 2009 ryhmä nimettiin uudelleen lapsityöryhmäksi.

Oppilashuoltotyöryhmät kokoontuvat kuukausittain Konneveden ala- ja yläkoululla. Sivukouluilla ei erikseen ole oppilashuollon ryhmää, vaan tarvittaessa pidetään lapsen asiassa erillinen tapaaminen perheen, koulun ja sosiaalitoimen kanssa.

Kunnan nuorisosihteeri, Konneveden seurakunnan nuorisotyöntekijä ja sosiaalityöntekijä pitävät yhteisen palaverin kuukausittain. Käytäntö on alkanut keväällä 2008.

Sosiaalityöntekijä on mukana Ääneseudulla SERIn (lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tutkimus ja hoitomallin) päivittämistyössä. Työryhmä kokoontuu kerran vuodessa.

5.7. Lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä oleva palvelujärjestelmä

Uusi lastensuojelulaki velvoittaa entistä selkeämmin ennaltaehkäisevän lastensuojelun toteuttamiseen kunnassa ja korostaa kaikkien lasten ja perheiden kanssa työskentelevien vastuuta lasten hyvinvoinnista. Tämä tapahtuu lisääntyvänä yhteistoimintana peruspalvelujen (neuvola, päivähoito, sosiaalitoimi, terveydenhoito, koulu, vapaa-aikatoimi, seurakunta, järjestöt) kanssa. Lastensuojelu edellyttää perus- ja erityispalvelujen sektorirajat ylittävää, asiakaslähtöistä palvelujärjestelmää.

Peruspalveluilla on erittäin tärkeä tehtävä lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukemisessa ja varhaisessa ongelmien havaitsemisessa ja ennaltaehkäisyssä.

Lastensuojelun tavoitteena on turvata jokaisen lapsen oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön ja tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen. Tämä tapahtuu edistämällä lasten hyvinvointia, kehittämällä palveluja kasvatuksen tukemiseksi sekä toteuttamalla lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua.

Päivähoito

Lapselle voidaan myöntää päivähoitopaikka myös lastensuojelullisin perustein. Perheen kanssa työskentelevä sosiaalityöntekijä ottaa yhteyttä päivähoidon ohjaajaan. Huoltaja/t, sosiaalityöntekijä ja päivähoidon ohjaaja laativat suunnitelman, jonka mukaan lapsen päivähoitoa toteutetaan. Lastensuojelullisin perustein myönnetty päivähoitopaikka voi olla huoltajille maksuton. Päivähoidon käynnistyessä lapsen hoitopaikan hoitajista joku osallistuu päivähoitoasioiden osalta palaveriin, joita yhteistyötahot järjestävät. Lapsen jokapäiväisessä päivähoidossa lastensuojelullinen peruste ei tule näkyviin, vaan lapsi on yksi hoitolapsi muiden joukossa.

Perhetyö

Perhetyö on sosiaalitoimen lastensuojelun avohuollon tukitoimi. Perhetyön avulla tuetaan perheitä erilaisissa elämän muutos-, ongelma- ja kriisitilanteissa. Perhetyö on neuvontaa ja ohjausta, jonka

avulla perhettä tuetaan kokonaisvaltaisesti. Perhetyön tavoite on auttaa asiakasta löytämään omat voimavaransa niin, että perhe selviytyy mahdollisimman hyvin vaikeuksien yli itsenäiseen arjen hallintaan. Tavoitteena voi olla myös riittävän ja sopivan tuen löytäminen, jonka turvin perheen arki toimii.

Perhetyöhön kuuluu vanhempien ohjaamista ja tukemista lasten kasvatuksessa. Keskeistä perhetyössä on myös toimivan arjen ja elämänhallintaan ohjaaminen, vanhempien motivoiminen uupumuksen keskellä sekä parisuhteen ja perheen vuorovaikutustaitojen tukeminen.

Perhetyöntekijä työskentelee pääasiassa perheiden kotona. Perhetyöntekijä osallistuu myös suunnitelma-, seuranta- ja yhteistyöpalavereihin perheen asioissa.

Perhetyö alkaa sosiaalityöntekijän päätöksellä. Perheet voivat ottaa itse yhteyttä sosiaalityöntekijään halutessaan perhetyötä. Perhe voidaan myös ohjata perhetyön asiakkaaksi neuvolan, päivähoidon tai koulun yhteydenoton kautta. Perhetyön aloittamisesta, kestosta ja tavoitteista sovitaan yhdessä vanhempien, sosiaalityöntekijän ja perhetyöntekijän kanssa.

Seudulliset palvelut

- Perheneuvola- ja päihdekliniikkapalvelut ostetaan Äänekosken kaupungilta. Näihin palveluihin voi hakeutua ilman lähetettä. Perheneuvola järjestää vastaanottopäiviä myös Konnevedellä.
- Nuorisopsykiatrian poliklinikan palvelut ovat Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alaista toimintaa. Vastaanotto on Äänekoskella. Palveluihin tarvitaan lähete.
- Jyväskylän kaupungin sijaishuoltoyksikkö myy sopimuskunnille sijaishuollon palveluja, joihin kuuluvat mm. sijaisperheiden hankinta, valmennus ja koulutus sekä konsultaatio lastensuojelua ja sijaishuoltoa koskevissa kysymyksissä.
- Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus tuottaa kiertävän sosiaalityöntekijän palveluja. Kunnat voivat käyttää erityissosiaalityöntekijän apua esimerkiksi lastensuojelutarpeen selvityksissä ja avohuollon lastensuojelutyössä.
- Laukaan kunnan vapaa-aikatoimi hallinnoi Yhteinen Reitti –projektia, jonka tavoitteina ovat kohderyhmien on pitkän työttömyyden katkaisu, elämänhallinnan parantaminen sekä työ- ja toimintakyvyn kehittäminen. Projektilla on Vattipaja - työpaja, jolla on Laukaan osastojen lisäksi toimipiste myös Konnevedellä. Projekti tarjoaa työharjoittelua ja palkkatuettua työtä Vattipajan osastoilla, kuntien organisaatioissa ja yrityksissä.
- Ääneseudun työvoiman palvelukeskus (TYP) on Äänekosken työ- ja elinkeinotoimiston, Äänekosken kaupungin, Konneveden kunnan ja Kelan yhteinen palvelu, jonka tarkoituksena on edistää työllistymistä, elämänhallintaa, työkyvyn ylläpitoa ja kuntoutumista. Asiakkaaksi pääsee TE - toimiston, sosiaalityön, Kelan tai terveystoimen ohjaamana.

6. MUUT SOSIAALIPALVELUT

6.1. Sosiaalityö

Sosiaalityön palveluiden tehtävänä on vahvistaa asukkaiden hyvinvointia ja toimintakykyä, edistää omatoimisuutta ja turvallisuutta sekä ehkäistä epäkohtien syntymistä. Sosiaalityö on sosiaalihuollon ammattihenkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä erilaisia tukitoimia.

6.2 Vammaispalvelut

Kelan tietojen mukaan 27 konnevetistä lasta sai vammaistukea vuonna 2009. Saajien osuus on 6,9 % kaikista 0-15 -vuotiaista lapsista. Kunnan vammaispalvelujen piirissä on syksyllä 2010 21 lasta ja kahdeksan 16–20 –vuotiasta nuorta.

6.3. Toimeentulotuki

Toimeentulotuki turvaa toimentulon silloin, kun eläke-, sairaus- tai työttömyysturva taikka palkka- ja muut tulot eivät riitä elinkustannuksiin. Toimeentulotuesta päättää sosiaalityöntekijä.

Vuonna 2009 toimeentulotukea sai 114 kotitaloutta, joista 19 oli lapsiperheitä.

6.4. Päivystyspalvelut

Konneveden kunta on mukana alueellisessa kriisi- ja sosiaalipäivystysjärjestelmässä, jossa vuonna 2010 on mukana 15 kuntaa. Alueellisen järjestelmän etupäivystysyksikkönä toimii Kriisikeskus Mobile, joka tarvittaessa välittää tehtävän takapäivystäjänä toimivalle sosiaalityöntekijälle. Kuntien päivystysvastuuviikot jaetaan asukasluvun mukaisessa suhteessa ja yksi sosiaalityöntekijä kerrallaan toimii oman virkatyönsä lisäksi koko alueen sosiaalipäivystäjänä. Konneveden kunnan vastuulla on yksi päivystysviikko vuodessa.

Kuntalaiset voivat sosiaalisissa hätätilanteissa ottaa yhteyttä Kriisikeskus Mobilen ohella myös Keski-Suomen hätäkeskukseen, poliisiin tai terveydenhuollon päivystykseen. Näissä toimipisteissä arvioidaan asiakkaan avun tarve ja otetaan tarvittaessa yhteyttä Kriisikeskus Mobileen. Alueellisen sosiaalipäivystäjän puhelinnumeroa ei anneta julkisuuteen.

Alueellinen päivystysjärjestelmä toimii sosiaalitoimistojen aukioloaikojen ulkopuolisena aikana. Kukin kunta huolehtii arkisin kello 8.00–16.00 päivystyksestä kuntansa alueella.

6.5. Kasvatus- ja perheneuvonta

Kasvatus- ja perheneuvontapalveluja Konnevedellä antavat sosiaalityöntekijät. Tarvittaessa kasvatus- ja perheneuvontapalveluja ostetaan Äänekosken perheneuvolasta. Lapsiperheet voivat hakeutua neuvolan asiakkaiksi myös itse lapsen kasvuun ja kehitykseen sekä perheen vuorovaikutusongelmiin liittyvissä kysymyksissä.

7. LAPSIPERHEIDEN PALVELUIDEN KOKONAISUUS

Lastensuojelulaki korostaa lapsiperheiden hyvinvointia tukevien ja ennaltaehkäisevien palveluiden merkitystä, painopistettä halutaan siirtää korjaavasta ehkäisevään lastensuojelutyöhön. Lapsi- ja perhelähtöinen työskentelyote nostaa pääosaan asiakkaan tarpeet.

Lastensuojelukokonaisuus uuden lastensuojelulain mukaan:

Peruspalvelut

Neuvolat, päivähoito, koulu, terveydenhuolto, nuorisotyö, liikuntatoimi ym.

Ehkäisevä

lastensuojelu

**Lapsi- ja perhekohtainen
lastensuojelu**

Lasten- ja perheiden palveluja tuottavat eri instanssit ja ammattihenkilöt. Pienen kunnan vahvuutena on ollut kiinteä yhteistyö eri ammattiryhmien ja hallintokuntien välillä, mutta sitä on syytä kehittää ajankohtaisia tarpeita vastaaviksi. Osa lasten vaikeuksista johtuu siitä, että he elävät monissa rinnakkaisissa yhteisöissä, joiden välillä ei ole kasvatuskumppanuutta. Nämä yhteisöt kuten perhe, suku ja lähiympäristö, päivähoito, koulu, kaverit ja vapaa-aika voivat olla toisistaan eriytyneitä eivätkä jaa tällöin kasvatuskumppanuutta. Silloin kun kasvatuskumppanuus ei toimi, tehdään sirpaleista työtä lapsen ja perheen kanssa.

Moniammatillista yhteistyötä voi vaikeuttaa se, että ammatit kilpailevat keskenään ja suojelevat omaa ydintehtäväänsä. Erilaisten pulmien hoitaminen voi olla liian tiukasti sektoreittain järjestynyt, jolloin eri ammattikunnat omistavat erilaisia siivuja yhden lapsen ja perheen asioista. Myös perustyöntekijän kokemus asiakastyöstä tuo arvokasta tietoa, kun pohditaan työn kehittämistä.

Sirpaleisuutta kokoaa toimiva moniammatillinen yhteistyö. Ennaltaehkäisevä työote peruspalveluiden sisällä tarkoittaa sitä, että työskennellään perheen kanssa lapsen yhteisöjen sisällä. Yhteistyön tekemisen lähtökohta tulee aina olla se, että se on asiakkaan edun mukaista. Silloin kun osaaminen yhdistetään hallitusti, työskentely tehostuu. Iso haaste on löytää eri ammattikunnille yhteinen kieli ja tulkinta siitä, minkä asioiden kanssa työtä tehdään. Tarvitaan peruskäsitteitä ja yhteistä kieltä, jotka kumpuavat lapsen tilanteesta eikä eri ammattikunnista. Yhteistyön onnistumiseksi tarvitaan yleensä selkeä rakenne ja suunnitelma, joka kertoo kaikille missä mennään ja mitä tehdään.

Onnistuneen yhteistyön edellytyksiä:

- moniammatillisen yhteistyön tarve syntyy vain asiakkaan tarpeesta, sen tulee olla asiakasta kunnioittavaa
- yhteinen näkemys siitä, minkä asian parissa työskennellään, tunnustetaan asiakaslähtöinen tarve yhteistyölle
- määritellään mitä yhteistyö tarkoittaa konkreettisesti
- selkeä ja konkreettinen tavoitteenasettelu
- keinot, joilla tavoite saavutetaan
- tarvittaessa yhteistyöllä on vetäjä, joka arvioi työskentelyä
- turvallinen ilmapiiri, jossa jokaisen osaamiselle on tilaa
- yhteistyötä tukeva työkuultuuri, hallintokuntien rajat eivät estä järkevää resurssien käyttöä perheen hyväksi
- työ nähdään mahdollisuutena oppimiseen, jokainen on oppija ja opettaja
- yhteisen tekemisen arviointia, myös asiakkaat mukaan arviointiin

(2010/1. Sosiaalitieto. Moniammatillisuus toimii ehkäisevässä työssä. Katariina Pärnä toim. Erja Saarinen.)

8. HYVINVOINTISUUNNITELMAAN LIITTYVÄ KYSELY

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa varten toteutettiin huhtikuussa 2010 nettikysely lapsille ja nuorille sekä heidän huoltajilleen. Kyselyt pohjautuivat kuntaliiton tekemiin mallikyselyihin. Kyselyyn vastattiin nimettöminä.

Kyselystä tiedotettiin helmi-maaliskuussa kuntatiedotteessa ja Laukaa – Konnevesi lehdessä. Koululaiset sekä heidän huoltajansa saivat tiedotteen kyselystä koulujen kautta. Koululaiset vastasivat kyselyyn koulupäivän aikana. Seurakunnan avoimeen päiväkerhoon osallistuvilla vanhemmilla oli mahdollisuus vastata kyselyyn kerhokäynnin aikana. Päiväkodin kautta tehtiin huoltajiensa luvalla kyselyä otantaperiaatteella kuusi vuotiaalle lapsille. Kyselystä oli myös tiedote Konneveden kunnan sekä kirkonkylän koulun nettisivuilla, joista löytyi linkki kyselyyn.

Kysymykset käsittelivät perheen arkea ja hyvinvointiin liittyviä asioita. Kyselypohjia oli kolme erilaista, kullekin kohderyhmälle omansa. Kysely oli suunnattu 6 – vuotiaille, kouluikäisille ja huoltajille. Kyselyn aihealueet käsittelivät perhemuotoa, perheen ajankäyttöä ja yhteistä tekemistä, ruokailutottumuksia, nukkumista, vapaa-ajanviettoa, vanhempien ja lasten välistä vuorovaikutusta, kaverisuhteita ja lasten turvallisuuden tunnetta. Kysymyksiin vastattiin valitsemalla vaihtoehtoista sopivin. Lisäksi oli myös muutama kysymys, johon sai kirjoittaa oman vastauksensa.

Kyselyn tuloksista

Kyselyn mukaan suurin osa lapsista kokee voivansa hyvin, pienellä osalla lapsista on kokemus, että kaikki asiat eivät ole hyvin. Suurimmalle osalle koululaisista maistuu monipuolinen ruoka ja he nukkuvat riittävästi. Enemmistö kouluikäisistä lapsista on sitä mieltä, että vanhemmilla on heille riittävästi aikaa.

Tosin koululaisista 22 % oli sitä mieltä, että vanhemmilla ei ole heille tarpeeksi aikaa. Huoltajien vastauksissakin näkyi osalla (28,6 %) tyytymättömyyttä perheen ajankäyttöön ja tarvetta lisätä yhteistä aikaa. Sama mikä näkyi koululaisten ja pienten vastauksissa, ettei kaikilla vanhemmilla ole riittävästi aikaa lapsilleen. Työelämä on usein rankkaa ja väsyttävää, joka vaikuttaa jaksamiseen.

Huolta herättää se, että vastanneista koululaisista noin 25 % sanoo, että illalla on vaikeuksia saada unta. Millaiset asiat häiritsevät unen saantia, tv, tietokone, puhumattomuus? Suurimmalla osalla koululaisista tuntuu olevan kavereita, mutta on 1,6 % (neljä lasta) vähemmistö, jolla ei ole yhtään kaveria? Hyvä tulos on kuitenkin se, että koululaisista 95,3 % ilmoittaa kokevansa olonsa turvalle koulussa.

Kysely nosti vastaajille esiin arjen tärkeitä asioita, joihin kaikki voivat vaikuttaa omassa hyvinvoinnissaan. Kysymykset huoltajille perheen yhteisestä ajasta ja yhteisestä puuhailusta korostivat vanhempien läsnäolon tarvetta lapsilleen. Perheissä käytettiin eniten yhteistä aikaa ruokailuun, ulkoiluun, kotitöihin sisällä sekä ulkona ja yhteiseen oleiluun että keskusteluun. Seuraavaksi eniten perheiden aikaa veivät matkustelu, tv:n katselu ja liikunta.

Koululaisten kysymykset ulkoilun määrästä, ruokailusta, kaverisuhteista tai nukkumaanmenoajasta suuntasivat huomion omasta itsestä huolehtimiseen. Kyselyn yksi saavutus oli tuoda pohdintaan arjen tärkeät asiat. Ne ovat tavallisia asioita, mutta eivät kuitenkaan itsestään selviä lapsille ja vanhemmille.

Arjen toimivuutta, lasten ja perheen tarpeita on aika ajoin tarkistettava, että elämässä on enemmän kantavia kuin sitä verottavia tekijöitä. Lapset ja perheet, jotka tarvitsevat enemmän tukea, on joskus vaikea tunnistaa. Työntekijöiden havainnot ja yhteistyö lasten ja perheiden kanssa on keino puuttua huolestuttavaan asiaan. Toisaalta on usein myös niin, että apua on vaikea hakea tai ei tiedetä mistä sitä voisi saada. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on, että kunnan palvelut ja järjestöjen luomat toiminta- ja tukirakenteet tulevat selvemmin kartoitetuiksi niin tukevan kuin myös korjaavan työn osalta.

9. LASTENSUOJELUN STRATEGINEN SUUNTA JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Tulevaisuudessa keskeiselle sijalle nousee lastensuojelun avohuollon palveluiden kehittäminen. Ennaltaehkäisevää lastensuojelua korostetaan jo uudessa lastensuojelulaissa. Ennaltaehkäisevää työtä pitäisi lain mukaan tehdä entistä enemmän lapsiperheille suunnatuissa peruspalveluissa. Lasten ongelmiin pystytään puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, kun voimavaroja lisätään ennaltaehkäisevään työhön. Varhaisella puuttumisella vähenevät esimerkiksi huostaanotot ja niistä aiheutuvat kustannukset. Ennaltaehkäisevän työn kannalta on tärkeää myös eri sektoreiden välinen yhteistyö sekä verkostoituminen muiden sidosryhmien kanssa.

10. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Turvataan riittävät määrärahat lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon tarpeisiin.

Kotipalvelua suunnataan lapsiperheille entistä enemmän. Lapsiperheitä tiedotetaan mahdollisuudesta saada kotipalvelua.

Mielenterveystyön ja sosiaalitoimen yhteistyötä tiivistetään tekemällä parityötä lapsiperheissä, joissa tarvitaan mielenterveystyön ja sosiaalitoimen palveluita.

Laaditaan läheisväkivaltaan puuttumisen malli käytettäväksi kunnan peruspalveluissa.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijän työajasta siirretään kuusi tuntia kuukaudessa koululla tehtävään sosiaalityöhön.

Vapaa-aikasihteerin työaika suunnataan kokonaan vapaa-aikatoimen käyttöön.

Nuorisotalo Kukkulalle palkataan nuorisotyöntekijä, joka vastaa talon toiminnasta.

Perustetaan Nuorisolain 7a§:n mukainen monialainen yhteistyöelin. Paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia.

Laaditaan vapaa-aikatoimen toimintamalli nuorten päihteiden käyttöön puuttumiseen ja päihteiden käytön ehkäisemiseen

Lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksia kehitetään monipuolistamalla palvelutarjontaa sekä luomalla entistä paremmat mahdollisuudet myös vapaaseen liikuntaan ilman kilpailutavoitteita.